

Indre Fosen kommune
Rådhusveien 13
7100 RISSA

Vår dato: 19.06.2018
Vår ref.: 2018/12439

Deres dato: Deres ref.:

Iverksetting av fellingstillatelse for 1 bjørn - Indre Fosen, Verran og Åfjord kommuner 15062018

Indre Fosen kommune fikk fredag 15. juni kl 23.02 tillatelse til skadefelling av 1 (en) bjørn, gjeldende for Indre Fosen og deler av Verran og Åfjord kommuner. Bakgrunnen for søknaden var funn av sau drept av bjørn i Verran og Indre Fosen. Fellingstillatelsen varer frem til fredag 22. juni kl. 12.00, eller til det eventuelt er felt bjørn. Vedtaket kan påklages innen 3 uker.

Søknad

Fylkesmannen viser til søknad om skadefellingstillatelse på en skadegjørende bjørn fra Rissa beitelag datert 15. juni og Indre Fosen kommune v/Tore Solli, i e-post 15. juni kl 18:58. Der det er vist til påviste skader av bjørn i Verran og Indre Fosen kommuner i perioden 13. til 15. juni. I søknaden fra beitelaget går det fram at området er av stor betydning som beitemark og at området har den største tettheten av sau som finnes på Fosen. Kommunen understreker at skadebildet, dokumentasjon, stor fare for ytterligere skader samt nasjonale og regionale føringer peker i samme retning – her bør skadefelling gis.

Indre Fosen kommune bekrefter i sin henvendelse at en eventuell fellingstillatelse vil bli administrert av Indre Fosen kommune, og at fellingsforsøket vil bli gjennomført av kommunalt skadefellingslag.

Fylkesmannen formidlet fellingstillatelse med vilkår gjeldene for tillatelsen, til Indre Fosen kommune v/Tore Solli, fredag 15.6. kl 23:02, dette brevet er en skriftlig bekreftelse på tillatelse gitt 15.6.

Forskrifter og betingelser knyttet til betinget skadefelling av bjørn

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning."

Postadresse: Postboks 2600 7734 Steinkjer fmltpost@fylkesmannen.no	Besøksadresse: Steinkjer: Strandveien 38 Trondheim: Prinsensgt 1 www.fylkesmannen.no/trondelag	Telefon: 74 16 80 00 Org.nr.: 974 764 350	Saksbehandler: Kjell Vidar Seljevoll Telefon: +47 73 19 92 25
---	---	--	--

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

“...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak”*

Miljødirektoratet har i brev av 1. juni 2018 fattet vedtak om betinget skadefelling på bjørn etter en vurdering av bestandssituasjonen og den skade som bjørn påfører bufe og tamrein i enkelte rovviltsregioner. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, har direktoratet gitt fylkesmennene i region 6, 7 og 8 en kvote for betinget skadefelling på totalt 3 brunbjørner. Denne tillatelsen gjelder fra 1. juni til og med 15. oktober. Ved tidspunkt for iverksetting av fellingstillatelse er det felt en bjørn på skadefellingstillatelse, samt en bjørnunge er avlivet av andre årsaker av Statens naturoppsyn, så gjenværende kvote er 1 (en) bjørn.

I etterkant av vedtaket er en bjørn felt i Lierne kommune 16.6. Fylkesmannen ble varslet om fellingen 17. juni kl 00:03. Miljødirektoratet ble varslet umiddelbart etter at fellingen var kjent for Fylkesmannen. Og direktoratet bekreftet at det ville bli gitt en tilleggskvote på 2 dyr med umiddelbar virkning. Fylkesmannen varslet fellingsleder om dette søndag 17. juni kl 01:10.

Om godtgjøring for skadefellingsforsøk

Godtgjøring for fellingsforsøk reguleres av rovviltforskriften § 9a, samt kommentarene til rovviltforskriften § 9a. Det følger av forskriften at der forsøk på skadefelling utføres av kommunalt/interkommunalt oppnevnt fellingslag, kan kommunen utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Vi minner om at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15.

Fylkesmannen vil yte tilskudd til godtgjøring for de som deltar i skadefellingsforsøk innenfor de rammer som fremgår av rovviltforskriften §§ 9 og 9a. I henhold til kommentarene til rovviltforskriften § 9a kan kommunen betale ut godtgjøring inntil døgnsettsen (kr 1600.-) pr. deltaker etter rapport (timelister) fra fellingsleder.

Videre dekker Fylkesmannen direkte, dokumenterte utgifter som medlemmer av fellingslaget har i forbindelse med fellingsforsøket jf. rovviltforskriften § 9. Det settes en øvre ramme på 30 000,- til dekning av direkte og dokumenterte utgifter jf. § 9.

Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Budsjetttramme for fellingsforsøket settes til inntil kr 72 000,-. Eventuelle påløpte kostnader kommer i tillegg, oppad begrenset til kr 30 000,- pr. fellingsforsøk (jf. rovviltforskriften § 9 tredje ledd). Dekning av feriepenge og arbeidsgiveravgift kommer også i tillegg, jf. opplysninger i brev om betinget skadefelling fra Miljødirektoratet 1. juni d.å. Søknaden om tilskudd til dekning av utgifter skal fremsettes for Fylkesmannen via elektronisk søknadssenter.

For mer informasjon om godtgjørelse vises det til veileder til rovviltforskriften og brev fra Miljødirektoratet om ”Kvote for betinget skadefelling for brunbjørn og gaupe” datert 1.6.2018. (Kan hentes frem på www.miljovedtak.no)

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Det vises også til Miljødirektoratets vurderinger opp mot nml. § 5 i deres vedtak om kvote for betingede skadefellingstillatelser på bjørn datert 1. juni 2018. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av Miljødirektoratet i vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn, jf. brev datert 1. juni 2018 der direktoratet konstaterer i sine vurderinger at bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for regionene 6-8.

Bestanden av brunbjørn i Norge blir primært overvåka ved å analysere DNA fra innsamlet ekskrement og hår. De analyserte prøvene med DNA gjør det mulig å fastslå hvor mange brunbjørn som minimum har vært innom Norge i løpet av ett år, hvor de har oppholdt seg og fordelinga mellom hanner og binner. Bestandsmålet er gitt i tallet på årlige ynglinger. I følge Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin rapport 1494- 2018 ble det mest sannsynlig født 7 bjørnekull i Norge. Rapporten forteller om en liten økning i beregnede antall ynglinger av bjørn for region 6, fra 2016 til 2017. Med et beregnet antall ynglinger på 2,1 i 2017. Bestandsrapportene fra perioden 2010-2017 tyder på at bjørnebestanden i region 6 er forholdsvis stabil, og under bestandsmålet for regionen. Det er registrert 31 individer av bjørn i regionen i 2017, 19 hanndyr og 12 binner. Dette er 2 dyr mer enn i 2016. Legger vi DNA-dataene fra de foregående år til grunn, ser vi at binneandelen over flere år har vært svakt økende (2017: 38,7 % 2016: 37,9 %, 2015: 42,1, 2014: 36,7 %, 2013: 34,3 %, 2012: 31,4 %, 2011: 30,8 %, 2010: 29,8 % og 2009: 29,6 %). Ut fra denne informasjonen kan vi forvente at binneandelen i bestanden i 2018 er ca. 40 % (1,5 ganger så mange hanndyr som binner) som er fastsatt som måltall i rovviltforliket. På bakgrunn av disse opplysningene anser Fylkesmannen i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivaretatt. Føre-var-prinsippet kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor av føre-var-prinsippet jf. § 9 kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I løpet av 2018 er det så langt registrert avgang på fem bjørner i region 6 (tre felt på skadefelling, en bjørnunge funnet død, samt en bjørnunge avlivet av SNO). En eventuell felling av bjørn vil være innenfor rammen av kvoten for betingede skadefellingstillatelser på bjørn, fastsatt av Miljødirektoratet den 1. juni 2018, slik at den samlede belastningen ikke vil øke. Bjørnebestanden i Norge er ikke begrenset av areal, og hovedårsaken til avgang av bjørner er gjennom lisens- og skadefelling. Med den kunnskapen som finnes om antall, reproduksjon og ungedødelighet hos bjørn, anser forvaltningen å ha god oversikt over den samlede belastningen på

brunbjørnbestanden. Vedtaket omhandler iverksetting av skadefellingstillatelse på 1 bjørn utenfor forvaltningsområdet for bjørn. I og med at den samlede belastningen er vurdert ved fastsettelse av kvote, jf. Miljødirektoratets vedtak datert 1. juni d.å., tillegges naturmangfoldloven § 10 mindre vekt i denne saken.

Vedtaket gjelder iverksetting av skadefellingstillatelse på 1 bjørn i Indre Fosen og deler av Åfjord og Verran kommuner, og Fylkesmannen anser ikke § 11 som relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater. Vedtaket gjelder tillatelse til skadefelling av 1 bjørn, og Fylkesmannen anser derfor at § 12 ikke har særlig relevans i denne saken.

Fylkesmannens vurdering

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Det aktuelle området er et beiteområde i grenseområdene mellom Indre Fosen, Verran og Åfjord kommuner. I følge tall fra organisert beitebruk fra 2016, ble det i Rissa beitelag sluppet 3893, i Åfjord beitelag 3619, og i Malm beitelag 7417 sau og lam. Vi legger til grunn at tallene ikke er vesentlig endret. Og området vurderes som et viktig beiteområde.

Det var på vedtakstidspunktet bekreftet fra Statens naturoppsyn at en voksen sau var drept av bjørn i Verran kommune 13.6, og to sauer drept av bjørn i Indre Fosen kommune 15.6. De utløsende skadene som ble funnet i Rissa beitelag. Det påviste skadeomfanget av bjørn i det aktuelle området var begrenset på vedtakstidspunktet, men erfaringer fra andre områder der bjørn kommer inn er at det kan oppstå mye skade på bufe på kort tid. Det at en foreløpig ikke hadde fått oversikt over området, tilsa også at det kunne være flere skader i det aktuelle området, men som enda ikke var funnet. Skadesituasjonene ble vurdert som pågående. Fylkesmannen vurderte potensialet for fremtidige skader som stort og la også til grunn at det kunne finnes flere kadaver i området av sau drept av bjørn.

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som forvaltningsområder for bl.a. bjørn skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det nasjonale bestandsmålet for bjørn er ikke nådd hverken nasjonalt eller i region 6, noe som medfører at terskelen for å innvilge søknader om skadefellingstillatelse på bjørn innenfor forvaltningsområdet er svært høy. Området hvor kadaverfunnene er gjort befinner seg imidlertid i sin helhet utenfor det definerte forvaltningsområdet for bjørn i region 6, og terskelen for iverksetting av skadefelling på bjørn skal dermed være lavere i disse områdene.

Fylkesmannens konklusjon

En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Ved tidspunkt for søknad var det registrert tre sauer drept og skadd av bjørn i beiteområdet, noe som er bekreftet av SNO. Området hvor kadaverfunnene er gjort ligger i sin helhet utenfor det området som rovviltneemnda i region 6 har vedtatt skal være forvaltningsområdet for bjørn. Det vurderes også som lite aktuelt å iverksette forebyggende tiltak som nedsanking på nåværende tidspunkt, da det er helt i begynnelsen av beitesesongen. I henhold til

rovviltforliket av 2011, den geografiske differensieringen i rovviltneemndas forvaltningsplan for region 6, skadesituasjonen ved søknadstidspunktet, tapshistorikk i området, samt brev fra KLD om tydeligere soneforvaltning anser Fylkesmannen det som riktig å iverksette skadefellingstillatelse på en bjørn i Indre Fosen og deler av Verran og Åfjord kommuner.

Fylkesmannens vedtak:

Ut fra vurderingene ovenfor, brev fra Miljødirektoratet av 1.6.2018 og med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen tillatelse til felling av en (1) brunbjørn i Trøndelag, avgrenset til området slik det fremkommer av vilkårene nedenfor.

Følgende forutsetninger er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingstillatelsen gjelder fra fredag 15. juni kl. 23:00 til fredag 22. juni kl. 12.00, eller frem til bjørn er felt. Behovet for en eventuell forlengelse vil bli vurdert av Fylkesmannen i samråd med kommunen ved tillatelsens utløp.
2. Skadefellingstillatelsen gjelder i hele Indre Fosen, samt de deler av Åfjord og Verran kommune som befinner seg sør for veien mellom Follafoss og Årnes (Sørdalen). Fellingsforsøket skal rettes mot områdene hvor skader sist er dokumentert.
3. Binne m/unger og dens unger er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt. Dersom det observeres binne m/unger i området hvor fellingsforsøket pågår, skal Fylkesmannen underrettes umiddelbart.
4. Skadefellingstillatelsen gis til Indre Fosen kommune v/Sollie. Kommunen må oppnevne fellingsleder, som har ansvaret for å koordinere fellingsforsøket og ha løpende dialog med kommunene. Siden fellingsforsøket går inn i Åfjord og Verran kommune, må fellingsleder ha dialog med disse kommunene. Alle som deltar i fellingslaget skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen i Trøndelag før fellingsforsøket iverksettes.
5. Deltakere i kommunale/interkommunale fellingslag kan få kompensasjon for gjennomføring av skadefellingsforsøket, jf. rovvilt forskriften § 9 a. Kommunen/fellingsleder må sørge for at deltakere i fellingslaget fører timelister, kjørelog og dokumenterer eventuelle andre utgifter som ønskes refundert. Deltakerne må ha løst lisens for bjørn for å være berettiget kompensasjon. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Søknaden om godtgjøring sendes inn til Fylkesmannen umiddelbart etter endt fellingsforsøk, og senest innen 1. oktober 2018.
6. Budsjettramme for fellingsforsøket settes til inntil kr 72 000,-. Eventuelle påløpte kostnader kommer i tillegg, oppad begrenset til kr 30 000,- pr. fellingsforsøk (jf. rovviltforskriften § 9 tredje ledd). Dekking av feriepenger og arbeidsgiveravgift kommer også i tillegg, jf. opplysninger i brev om betinget skadefelling fra Miljødirektoratet 1. juni d.å.
7. Fellingsleder bes om å utarbeide en fellingslogg som sendes Fylkesmannen etter fellingstillatelsens utløp. Fellingsloggen skal inneholde oversikt over ressursbruk (antall timer/personer), i tillegg til en kort beskrivelse av hvordan fellingsforsøket ble gjennomført. Dette bør oversendes Fylkesmannen så fort fellingsforsøket er avsluttet.
8. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

9. Ved felling av bjørn skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, og de som deltar i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøven for storviltjakt.

10. Felling eller forsøk på felling av bjørn skal omgående meldes til Fylkesmannen i Trøndelag (rovviltelefon 930 60 221). Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for fellingen, og fellingsstedet skal kunne påvises derfor Fylkesmannen krever det.

11. Den/de som sårer bjørn under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet bjørnen. Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.

12. Bjørn som blir felt på denne tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt bjørn uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved fellingen som kan medføre politietterforskning, er fellingslagets leder ansvarlig for at felt bjørn ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning, skal dyret ikke åpnes og ikke flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.

13. Dersom det er ønskelig å bruke løs hund i forbindelse med jakta må kommunen gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven. Kommunen må da samtidig dispensere fra båndtvangsbestemmelsene også i hensyn til tamrein og bufe i hundeloven.

14. Fylkesmannen i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Åfjord kommune

Øvre Årnes 7

7170

ÅFJORD

Statens naturoppsyn

Postboks 5672 Torgard

7485

TRONDHEIM

Verran kommune

Liaveien 1

7790

MALM